

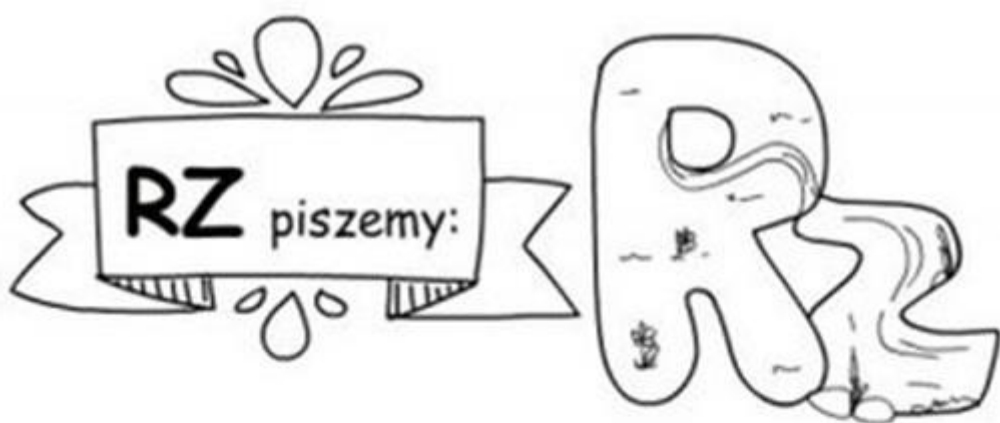
Szanowni Rodzice

Do Państwa dyspozycji przekazuję kolejną część zasad poprawnej pisowni języka polskiego.
Tym razem są to zasady i ćwiczenia związane z „rz”.

Życzę przyjemnej i owocnej pracy

pedagog mgr Maria Konaszewska

Niniejsze karty pozyskano z ogólnodostępnych stron internetowych i innych pomocy dydaktycznych.

- ➔ gdy wymienia się na **r**
(np. morze- morski, orzeł- orły, którzy- który)
- ➔ po spółgłoskach: **p, b, t, d, k, g, ch, j, w**
(np. przemoc, brzydki, trzmiel, drzewo, krzak, grzbiet, chrzest, zajrzeć, wrzask)
- ➔ w zakończeniach: **-arz, -erz**
(np. harcerz, kucharz, marynarz)
- ➔ wyjątki, w których po spółgłoskach piszemy **sz**
(pszenica, pszczoła, kształt, wszyscy, wszędzie, zawsze, bukszpan, pierwszy)
oraz w zakończeniach przymiotników w stopniu wyższym i najwyższym (np. piękniejszy, największy).

W nazwach zawodów!

UWAGA! „RZ” w wielu wyrazach jest niewymienne i jego pisownię trzeba zapamiętać, poniżej kilka wyrazów do zapamiętania: (rzeka, rzodkiewka, korzeń).

Zapamiętaj!

„Rz” wymienne

Piszemy „rz”, gdy wymienia się na „r”, np.: morze - morski, orzeł - orła, lekarz - lekarka.

- Przyjrzyj się zebranych wyrazom i fotografiom. W każdym rzędzie skreśl to, co nie pasuje.

orzeł

orzech

orła

karta

kaszelek

karzetek

rowerzysta

rower

traktorzysta

trzy

ósmo

trójka

- Ułóż fragmenty tak, by tworzyły znane powiedzenie. Przepisz je i podkreśl wyrazy pokrewne. W jakiej sytuacji można użyć tego powiedzenia?

dobrze

Wszystko

co się

dobrze,

kończy.

rz wymienne na r

Rz piszemy, gdy w innych formach wyrazu wymienia się na r.

1. Dobierz i napisz parami wyrazy z ramki.

**nora, morze, góra, pióro, orzeł, dobrze, wierzyć,
stary, w norze, górzysty, morski, pierze,
dobry, wiara, starzec, orli**

2. Uzasadnij pisownię w podanych wyrazach.

podwórze -	otworzyć -
dworzec -	skórzane -
tworzyć -	rowerze -
marzec -	wierzy -

Czy dobrze Ci się pracowało? Pokoloruj właściwe słoneczko.

„Rz” w zakończeniach

Zapamiętaj!

Piszemy „rz” w wyrazach zakończonych na „-arz” i „-erz”, np. w nazwach zawodów: lekarz, malarz, dziennikarz, drukarz i w wyrazach typu: kalendarz, ołtarz, twarz.

- Wykorzystaj poznaną zasadę i wpisz do krzyżówki nazwy zawodów.

1

6

7

5

1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							

4

2

3

- Podpisz obrazki zgodnie z poznaną zasadą.

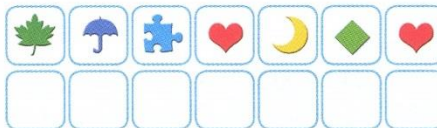
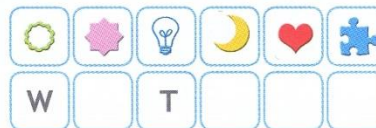
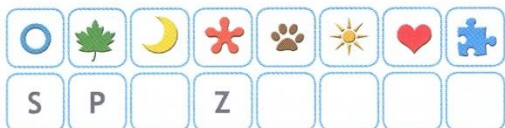
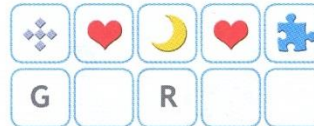
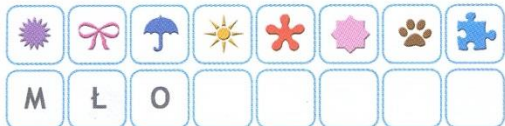
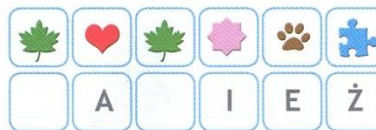
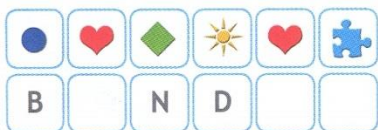

Zapamiętaj!

Wyjątki z „-aż” i „-eż”

W języku polskim mamy grupę wyjątków, które kończą się na „-aż” i „-eż”. Są to zwykle wyrazy pochodzenia obcego, np.: bandaż, papież, pejzaż, reportaż, witraż, garaż, montaż, staż, tatuaż, odzież, sprzedaż oraz: ależ, przecież, ponieważ, chociaż.

- Przyjrzyj się diagramom i wpisz odpowiednie litery. Odczytaj wyrazy, a następnie zapisz hasło.

- Wybierz dowolne trzy wyrazy z poprzedniego ćwiczenia i napisz z nimi trzy zdania.

.....

.....

.....

„Rz” po spółgłoskach

Zapamiętaj!

Piszemy „rz” po spółgłoskach: „p”, „b”, „t”, „d”, „k”, „g”, „ch”, „j”, „w”, np.: przygoda, brzeg, trzy, krzew, grzech, chrzan, spojrzeć, wrzątek.

- Uzupełnij zdania wyrazami z ramki. Podkreśl w nich „rz”. Zastanów się, co znaczą te powiedzenia i w jakich sytuacjach się ich używa.

drzew · brzuchem · przyjaciół · grzyby · wejrzenia

Im dalej w las, tym więcej

Leżeć do góry

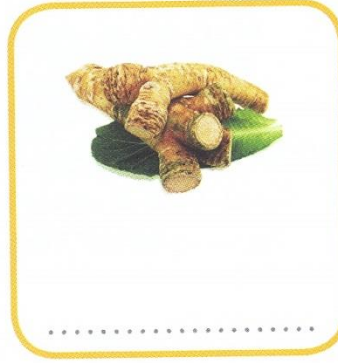
Prawdziwych poznaje się w biedzie.

Rosnąć jak po deszczu.

To była miłość od pierwszego

- Podpisz fotografie.

rz po spółgłoskach

**Rz piszemy po spółgłoskach:
p, t, g, b, k, d, w, j, ch.**

Wpisz do tabeli wyrazy z ramki.

Grzegorz, Krzyś, przystowie, brzoza, wrzesień,
drzwi, chrzań, chrząszcz, przygoda, grzeczny,
krzyk, dojrzały, brzuch, chrzest, grzeje, wrzask,
pokrzywa, mistrz, wrzos, trzeba, drzazga,
ujrzał, brzydaj, Przemek, krzesło, trzy, trzyma,

rz po	wyrazy
P
B
G
T
K
D
W
J
CH

Czy dobrze Ci się pracowało? Pokoloruj właściwe słoneczko.

Zapamiętaj!

Wyjątki z „sz”

Wyjątkowo piszemy „sz” po spółgłoskach „p”, „k”, „w” w następujących wyrazach: bukszpan, kształt, pszczoła, pszenica, Pszczyna, pierwszy, powszechny, powszedni, wszędzie, wszystko, zawsze, lepszy, najlepszy, pierwszy, upiększać, ulepszać.

- Pamiętaj, że to wyjątki i podpisz fotografie.

Three sets of horizontal lines for writing, each corresponding to one of the images above.

- Przeczytaj wiersz o śwince. Podkreśl i przepisz trzy wyjątki.

Świnka

Pewna świnka w Świnoujściu
marzy wciąż o zamążpójściu.
Szuka ciągle kandydata,
miła, zgrabna i bogata.
– To nie będzie pierwszy lepszy,
chcę by był najlepszy z wieprzy.
Niech uczone książki czyta,
niech widelcem je z koryta.
Do teatru niech mnie bierze
i niech wzrusza się w operze.
Jeśli nie, mój czytelniku,
wolę sama żyć w chlewiku.

Bogusław Michalec

„Rz” do zapamiętania

- Narysuj linie i połącz przymiotniki z odpowiednimi rzeczownikami. Przepisz pary wyrazów.

JAKI? JAKA? JAKIE?

rwąca
dorodne
nagły
jarzynowa
wodna
rzadki
przydatna
budowlane
umorusana

KTO? CO?

zupa
zmierzch
rzecz
rzeka
okaz
rzodkiewki
rzęsa
twarz
narzędzia

.....

.....

.....

- Zaznacz sześć szczegółów różniących fotografie. Wymyśl i napisz ich tytuł z wyrazem z „rz”.

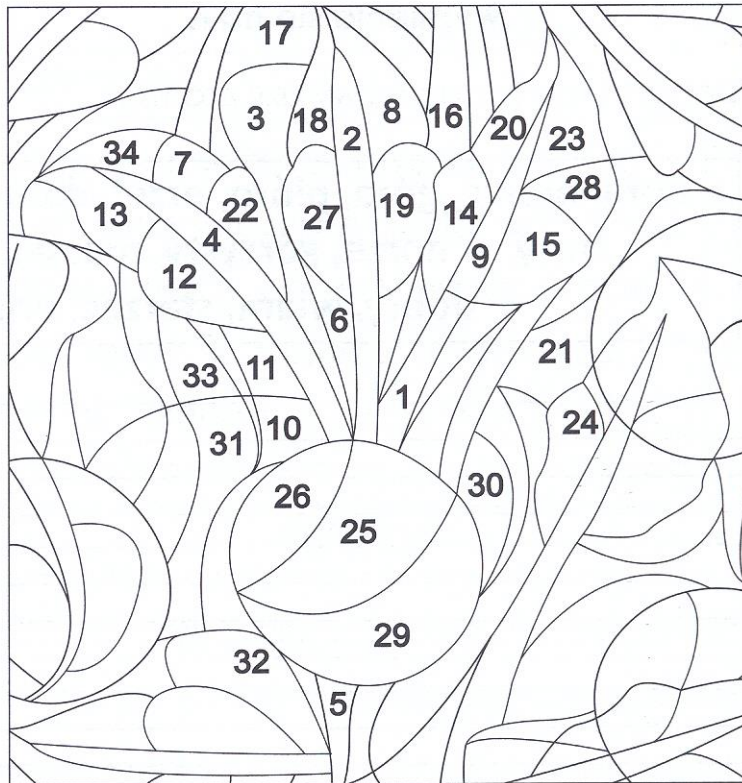
.....

wyrazy z rz

Spośród podanych wyrazów zamaluj tylko rzeczowniki. Odszukaj na obrazku pola z liczbami wpisanymi obok rzeczowników i zamaluj je dowolnym kolorem.

- 1-kroplomierz
- 2-mistrz
- 3-rysuje
- 4-wrzos
- 5-brzoza
- 6-liczy
- 7-porzeczka
- 8-warzywa
- 9-narzędzia
- 10-śpi
- 11-ćwiczy
- 12-pszenica
- 13-przystanek
- 14-rzodkiewka
- 15-rzeka
- 16-rzucam
- 17-przerzucam
- 18-grządka
- 19-grzyb
- 20-krzesło

21-grieczny	28-twarz
22-zegarmistrz	29-rzeźucha
23-zwierzęta	30-marzę
24-wierzyć	31-trzymam
25-korzeń	32-krzywy
26-wrzesień	33-zatrzaśnięte
27-grzebień	34-tchórz

Czy dobrze Ci się pracowało? Pokoloruj właściwe słońeczko.

